

Brainstorm Duurzame Polder 14 oktober '20

Tijdsplanning

Start om 15.00 uur

- 15.00 – 15.15 Energizer en kennismaking – 5.1.2.e en 5.1.2.e
- 15.15 – 15.25 Korte toelichting op Duurzame Polder Project - 5.1.2.e
 - 1) bewandelde pad tot nu
 - 2) uitleg bevoegdheden en mogelijkheden binnen optie a,b en c
- 15.25 – 15.35 Opstart brainstorm, wat gaan we doen – 5.1.2.e en 5.1.2.e
- 15.35 – 15.50 DROMER – 5.1.2.e en 5.1.2.e
- 15.50 – 15.55 korte pauze
- 16.00 – 16.25 REALIST - 5.1.2.e en 5.1.2.e
- 16.25 – 16.30 korte pauze
- 16.30 – 16.50 CRITICUS- 5.1.2.e en 5.1.2.e
- 16.50 – 17.00 Recap en afsluiting

Einde om 17.00 uur

Aanleiding

- Op 10 juli 2020 zijn het "Eindrapport Verkenning Duurzame Polder: Mogelijkheden voor grootschalige windmolenparken en zonnevelden" en bijbehorende raadsvoorstellen door gemeenten en provincie openbaar gemaakt. Het voorstel dat voorligt is om (in een samenwerking van provincie en gemeenten) een plan op te gaan stellen voor het realiseren van grootschalige wind- en zonneprojecten in de polders tussen Oss en 's-Hertogenbosch als onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling. Het voorstel is op 6 oktober aangenomen door de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch. De gemeenteraad van Oss neemt op 29 oktober een besluit).
- Tijdens het strategisch uur op 30 juni hebben GS gezamenlijk gesproken over de mogelijke rol van de provincie in de samenwerking met beide gemeenten bij de eventuele planvorming voor het gebied. Vervolgens hebben GS besloten dat de provincie pas een besluit neemt over de rol in het vervolgproces na besluitvorming in de raden.
- Op 30 september is er een gesprek geweest tussen Eric de Bie en directeur 5.1.2.e van EZK. EZK heeft aangegeven graag gezamenlijk (rijk – provincie -gemeenten) het gesprek over het vervolg aan te gaan. Beiden hebben aangegeven dat zij, gezien de schaal van het project en de verantwoordelijkheid in het kader van het klimaatakkoord, een rol voor zichzelf zien in het planproces. In november vindt een vervolgoverleg plaats, waaraan ook beide wethouders deelnemen.

Commented [5.1.1.d]: Dit is nog een verrassing!

Commented [5.1.1.d]: Visualisatie, waarbij 5.1.2.e mondeling toelichting geeft

- Sinds de openbaarmaking van de stukken hebben bewonersgroepen actie gevoerd. Demonstraties werden gehouden, inspraakmomenten benut en petitie aangeboden. Op dinsdagavond 6 oktober heeft de raad van 's-Hertogenbosch ingestemd met het raadsvoorstel. Ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel heeft de raad een aantal wijzigingen aangebracht. Zo wordt een minimale afstand van windmolens tot woonkernranden van 1000 m gehanteerd en wordt de ambitie voor de op te wekken hoeveelheid energie verminderd met 100 ha zonnenveld. Voor deze 100 ha wordt elders binnen de gemeente ruimte gezocht.
- Ook de gemeenteraad van Oss kan nog wijzigingen aanbrengen bij besluitvorming over het voorstel.
- Dit betekent dat na de besluitvorming in de raden de betrokken partijen gezamenlijk moeten bepalen wat deze besluitvorming betekent voor de voorgestelde aanpak in het vervolgproces.

Commented 5.1.1.d : De besluitvorming in de raad van Oss was gepland in de laatste week van oktober. Vandaag (12-10) is bekend geworden dat de raad het dossier van de agenda haalt. Het is nog niet bekend wanneer de Duurzame Polder wel wordt besproken in de gemeenteraad.

Opties voor bevoegdheden met voor- en nadelen

Commented [5.1.2.e] : 5.1.2.e licht dit even kort toe aan de hand van een visualisatie in Mural

Optie	Voor	Tegen
a	<ul style="list-style-type: none"> — Eén proces voor het gehele gebied, lagere kosten — Provincie heeft kennis en ervaring — Provincie heeft goede positie voor noodzakelijke afstemming met netbeheerders, rijk en defensie — Eenduidige besluitvorming — Mogelijk leenproject — Bestuurlijke continuïteit. Provincie heeft eerder aangegeven de regie te willen voeren. — Zelf aan zet, voorbeeld voor draagvlak — Provincie zichtbaar op participatie 	<ul style="list-style-type: none"> — Risico voorfinanciering¹ — Provincie is eerste aanspreekpunt en daarmee eerste verantwoordelijke voor het project. — Nimby gevoelens in het gebied stralen vooral af op provincie — Politieke spanning — Gemeenten kunnen achterover leunen
b	<ul style="list-style-type: none"> — Minder financieel risico² voorfinanciering (dan bij a) — Besluitvorming (gemeenteraden) zo dicht mogelijk bij de burger — Provincie kan zich op achtergrond houden 	<ul style="list-style-type: none"> — Meerdere procedures, onoverzichtelijk voor de inwoners en langere doorlooptijd. — Risico op verschillende besluiten binnen hetzelfde gebied. — Hogere maatschappelijke kosten met risico dat RES-ambitie niet wordt gerealiseerd. — Gemeenten hebben minder kennis, ervaring en capaciteit met deze complexe materie. — Nimby straalt deels af op de provincie — Negatieve beeldvorming in zet provincie op energietransitie

¹ Dit hangt sterk af van welke samenwerkingsafspraken met gemeenten en ministerie worden gemaakt.

e	— Geen overdracht-bevoegdheden	— Minder invloed op de inhoud van het plan, uitgangspunten en kaders
	— Geen financiële risico's ²	— Risico dat energieopwekking alleen sectoraal wordt aangepakt
	- <u>Betere betrokkenheid netbeheerders en Defensie (laagvliegebied)</u>	— Besluitvorming op grotere afstand van de inwoners/stakeholders
		— Ingewikkelde samenwerking
		— Negatieve beeldvorming decentrale overheden:
		- <u>Negatieve beeldvorming over inzet provincie voor eigen doelen.</u>

De optie zijn:

- a. Provincie neemt de regie op de planvorming en vraagt aan het ministerie van EZK om de bevoegdheid voor coördinatie en besluitvorming over de windprojecten over te dragen aan de provincie. Dit is vergelijkbaar met het project PIP-A16.
- b. Provincie is faciliterend aan de gemeenten die de regie nemen op de planvorming. Het Rijk draagt de bevoegdheid voor coördinatie en besluitvorming voor de wind- en eventueel zonprojecten over aan de gemeenten. Bij (de verwachte) wijziging van de Elektriciteitswet kan dit laatste, in het geval van zonprojecten tussen de 50 en 100 MW, ook de provincie zijn.
- c. De bevoegdheid voor de coördinatie en afgifte van vergunningen van wind- en (grote) zonprojecten blijft bij het Rijk. Het Rijk is wettelijk niet in staat om invulling te geven aan een planvorming, waarin ook plaats is voor andere belangen, zoals cultuurhistorie, natuur en landbouwtransitie, en aan een open en participatief proces met alle **betrokkenen**.

Commented 5.1.1.d : Bij de toelichting zal ik ingaan op de voor- en nadelen.

Afbakening brainstormsessie

Maandag (12 okt) was het Duurzame Polder project aan de orde in het BO en Eric de Bie heeft daarin aangegeven dat hij in principe de voorkeur geeft aan optie a (provincie als bevoegd gezag).

Met de volgende invulling:

Afspraken met Rijk en gemeenten:

1^e stap

- Provincie voert regie/coördineert op totaalplan (programma en MER).
- Rijk doet afstemming met Defensie en faciliteert TenneT (uitbreiding netwerkcapaciteit).
- Gemeenten zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de inhoud van de plannen.
- Gemeenten organiseren participatieproces en dragen verantwoordelijkheid voor de sociale randvoorwaarden (50% ambitie uit het klimaatakkoord).
- Gemeenten zijn het eerste aanspreekpunt voor bewoners en verzorgen communicatie met bewoners.

2^e stap

- Provincie doet projectbesluit/vergunningen windparken (is dan de bevoegdheid van de provincie).
- Gemeenten doen overige onderdelen: zonneparken², natuurgebieden, landschap.

liet zich al dan niet uit over welke rol hij voor de provincie ziet in de verdere samenwerking met de gemeente Oss en Den Bosch in het Duurzame Polder Project.

Doel van deze brainstorm is om hier met elkaar eerste ideeën bij te vormen.

Op dit punt in het proces moet eerst een standpunt worden ingenomen over de formele rol van de provincie. Daaropvolgend ontstaat de vraag; hoe kunnen we die rol het beste gaan invullen?

1. Formele rol provincie: De provincie zal een bepaalde rol moeten vervullen in het vervolgproces. Daarbij is de vraag hoe de provincie zich wil gaan opstellen ten opzichte van de andere overheden.
2. Invulling van rol: Samenwerkingsafspraken, Vorm van samenwerking met/tussen overheden (samenwerkingsafspraken)

Ook zonder dat nu al duidelijkheid is over de formele verdeling van bevoegdheden, kunnen we vast nadenken over een strategie voor de komende tijd.

Subvragen en subdoelen brainstorm

- We willen graag jullie expertise benutten om een strategie te ontwikkelen voor de korte en iets langere termijn.
- We willen zoveel mogelijk informatie ophalen, dus jullie worden uitgenodigd om alle kennis en ervaring op tafel te leggen.
- We willen Eric de Bie ondersteunen in het onderbouwen en concretiseren van de ~~maken van~~ een keuze ~~voor~~ ~~us~~ ~~en~~ ~~optie~~ ~~a~~, ~~b~~ ~~en~~ ~~c~~.
- Welke rol kan de provincie vervullen bij deze integrale gebiedsontwikkeling?
- Hoe komen we kwalitatief tot het beste plan – zonder dat we als provincie het 'gezicht' van Duurzame Polder worden?
- Hoe komen we tot het beste plan voor bewoners van Brabant?

² Nog nader onderzoeken of de provincie ook haar coördinatiebevoegdheid in kan zetten om er voor te zorgen dat alle vergunningen voor wind- en zonneparken, in 1 keer gecoördineerd de besluitvormingsprocedure doorlopen. Gemeenten geven dan wel zelf de vergunning af, maar qua tijd en proces gaat het in 1 keer.

- ~~Nog even los van die formele bevoegdheid: hoe~~Hoe kunnen wij de rol van de provincie het beste gaan invullen?
- Welke uitgangspunten kunnen we daarbij formuleren?
- Waar kunnen we rekening mee houden in de gesprekken met andere overheden?

De Disney Methode

1) De Dromer

In de eerste 'kamer' is alles mogelijk. Het kan niet gek genoeg. In deze ruimte word iedereen uitgedaagd om met de wildste ideeën te komen. Divergerend denken in de puurste vorm. Ideeën roepen zonder te oordelen. Alle ideeën zijn welkom. Hoe gekker hoe beter.

Vragen die jezelf kunt stellen in deze fase zijn:

1. Wat willen we doen? Het doel is om:
2. Visualiseer de situatie alsof je doel helemaal is bereikt. Hoe ziet dit eruit? Ga net zolang door totdat het beeld helemaal aan je wensen voldoet, wat zie je om je heen, wat voel je en wat zijn je gedachten op dat moment
3. Waarom willen we dit doen? De opzet, de bedoeling is om:
4. Wat is de toegevoegde waarde en wat zijn de voordelen? De voordelen, toegevoegde waarde van dit doel is:
5. Hoe weet je dat deze voordelen zijn bereikt? Het bewijs van deze voordelen zal zijn:
6. Waar brengt dit doel jou naar toe, wat is de bijdrage van het halen van dit doel aan jouw leven? De meerwaarde van dit doel is:

2) De Realist

Ga op de positie van de Realist staan en denk na over het plan waarover je hebt gedroomd. Je stelt jezelf de vraag: als deze droom te verwezenlijken is, stel dat dit haalbaar is, wat gaan we dan doen? Je kijkt nog niet naar mogelijke risico's en beperkingen, je gaat er nog steeds vanuit dat het mogelijk is om de droom te verwezenlijken.

De Realist kan worden samengevat in de volgende zin: Hoe krijg ik dit voor elkaar.....

In de tweede 'kamer' gaan we kijken hoe we de wilde ideeën gaan uitvoeren. Hier wordt van de deelnemers verwacht dat ze pragmatisch meedenken. In deze ruimte gaat het over convergeren en keuzes maken. Na de evaluatie (gebaseerd op praktische criteria) stel je een plan samen waarin je beschrijft hoe je de ideeën gaat realiseren. Wat en wie heb je nodig om de ideeën in de praktijk te brengen?

Vragen die jezelf kunt stellen in deze fase zijn:

1. Wanneer hebben we het doel gerealiseerd? We hebben het doel bereikt op:

2. Wie hebben we nodig, wie moeten hierbij betrokken worden, wie zullen erbij betrokken zijn. De hoofd-betrokkenen zijn:
3. Wat hebben we nodig om dit doel te bereiken? We hebben nodig:
En wat gaan we doen om dit te krijgen:
4. Hoe gaan we het doel, het idee implementeren. Wat is de eerste stap, wat is de tweede stap en wat is derde stap.
5. Hoe zorgen we voor een constante evaluatie en feedback zodat we weten of we op de goede weg zijn of niet. Hoe ziet deze effectieve continue feedback eruit, onze graadmeter is:
6. Hoe zullen we weten dat het doel is gehaald. We weten dat ons doel gehaald is als:

3) De Criticus

De criticus kijkt vooral naar dat wat er mis kan gaan. Wat ontbreekt er? Wat zijn mogelijke problemen, risico's en obstakels? Wat kan ons tegenhouden? Als het plan samenwerking met anderen inhoudt, hoe ziet die samenwerking er dan uit? Levert het voldoende op? Is het boeiend genoeg? Verdien je er genoeg mee? Breng orde aan in je gedachten. Welke veranderingen moeten er plaatsvinden om het voorstelbaar te maken?

De Criticus kan worden samengevat in de volgende zin: Wat ontbreekt eraan, wat heb ik eraan?

In de laatste 'kamer' nemen we de rol in van 'advocaat van de duivel' en gaan we op zoek naar alle zwaktes in het idee. In deze fase mogen we gaten schieten in het idee. Wat mist er? Wat is er nog nodig? Wat zijn de gevaren en risico's van het idee? Wat zijn de beren op de weg? Wat zijn mogelijke valkuilen? Wat kan er allemaal mis gaan? etc.

Belangrijk detail; in de rol van criticus ben je niet negatief, maar constructief. Beoordeel de ideeën, wijzig ze, verander ze, verbeter ze en verwijder ze als je er toch niets mee kunt.

Al het commentaar dat in deze kamer wordt gegeven moet eindigen in vragen voor de dromers. Nadat je alles hebt beoordeeld is het tijd om de kamer te verlaten en de stappen opnieuw te doorlopen. Herhaal dit proces tot je tevreden bent met het resultaat.

Vragen die je jezelf kunt stellen in deze fase zijn:

1. Op wie heeft het behalen van het doel het meeste effect en zijn er mensen die dit idee kunnen maken of breken? Deze mensen zijn:
2. Wat zijn de behoeften van deze mensen? Deze mensen hebben nodig:
3. Waarom zou iemand dit plan of idee kunnen verwerpen? Iemand kan dit plan verwerpen als:
4. Wat zijn de voordelen van de manier waarop het nu gaat. De voordelen van de (ongewijzigde) huidige situatie zijn:
5. Hoe kunnen we de voordelen van de huidige situatie behouden wanneer we ons nieuwe idee implementeren? De voordelen van de huidige situatie kunnen we behouden door:

6. Zijn er omstandigheden te bedenken waardoor we het nieuwe idee niet willen implementeren. Het nieuwe doel willen we niet behalen als:

7. Wat hebben we nog nodig of mist er nog iets aan het idee? Wat we nodig hebben is:

Wat er nog mist is:

Indien nodig gaan alle bevindingen van de realist en de criticus weer naar de dromer en kun je het proces nogmaals doorlopen totdat alle 3 tevreden zijn.